

USNESENÍ

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedy Michala Bobka a soudců Lenky Kaniové a Ivo Pospíšila v právní věci žalobce: **M. E. S.**, zast. JUDr. Petrem Navrátillem, advokátem se sídlem Joštova 138/4, Brno, proti žalovanému: **Ministerstvo vnitra**, se sídlem Nad Štolou 936/3, Praha 7, o žalobě proti rozhodnutí žalovaného ze dne 11. 10. 2021, č. j. OAM-472/ZA-ZA11-ZA17-R3-2017, o kasační stížnosti žalobce proti rozsudku Krajského soudu v Ostravě ze dne 30. 11. 2023, č. j. 62 Az 46/2021 - 73,

t a k t o :

- I. Kasační stížnost **se odmítá** pro nepřijatelnost.
- II. Žalobce **nemá** právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti.
- III. Žalovanému se náhrada nákladů řízení o kasační stížnosti **nepřiznává**.

Odůvodnění:

[1] V záhlaví označeným rozsudkem zamítl Krajský soud v Ostravě (dále jen „krajský soud“) žalobu, kterou se žalobce domáhal zrušení rozhodnutí žalovaného ze dne 11. 10. 2021, č. j. OAM-472/ZA-ZA11-ZA17-R3-2017. Tímto rozhodnutím žalovaný rozhodl, že se žalobci mezinárodní ochrana podle § 12, § 13, § 14, § 14a a § 14b zákona č. 325/1999 Sb., o azylu, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o azylu“), neuděluje. Krajský soud v této věci rozhodoval po zrušujícím rozsudku NSS podruhé (v otázce udělení mezinárodní ochrany žalobci však již celkově počtvrté), neboť jeho předchozí, v pořadí třetí rozsudek, jímž opět zrušil uvedené rozhodnutí žalovaného, ke kasační stížnosti žalovaného zrušil Nejvyšší správní soud rozsudkem ze dne 14. 9. 2023, č. j. 10 Azs 122/2023 - 23. Současně NSS krajský soud zavázal právním názorem, podle něhož podklady ve správním spisu shromážděné žalovaným postačovaly k posouzení žádosti žalobce o udělení mezinárodní ochrany.

[2] Žalobce (dále „stěžovatel“) rozsudek krajského soudu napadá kasační stížností z důvodů, které formálně podřadil pod § 103 odst. 1 písm. a), b) a d) zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní (dále jen „s. ř. s.“). Žalovaný při posouzení žádosti nevzal v potaz všechny

skutečnosti plynoucí z obstaraných podkladů, které navíc hodnotil selektivně. V průběhu azylového řízení došlo v Turecku i na mezinárodním poli k podstatným změnám, v důsledku kterých je na kurdskou menšinu vyvíjen stále silnější tlak. Od posledního rozhodnutí žalovaného uplynulo více než dva a půl roku, podklady ve správním spisu jsou (a byly již v době rozhodování žalovaného) neaktuální. Podstatná změna okolností je dána i tím, že žalobce pochází z oblasti Turecko-Syrských hranic, která byla v únoru 2023 postižena ničivým zemětřesením. Situace v oblasti odpovídá humanitární katastrofě bez záruk zajištění bezpečného života. Žalobce má přitom informace, že kurdské menšině se v postižených oblastech adekvátní pomoci ze strany tureckých orgánů nedostává. Správní orgán by proto měl dále posoudit konkrétní podmínky v dané oblasti, obstatat si od žalobce vyjádření k možnosti jeho přesídlení a zabývat se důvody pro udělení doplňkové ochrany, popřípadě humanitárního azylu.

[3] Nejvyšší správní soud (dále též „NSS“) nejprve konstatuje, že kasační stížnost je **přípustná**. Ačkoli jde o kasační stížnost opakovanou, stěžovatelem je podána poprvé. Dále se proto ve smyslu § 104a s. ř. s. zabýval její přijatelností, tedy otázkou, zda kasační stížnost svým významem podstatně přesahuje vlastní zájmy stěžovatele. Jedná se totiž o věc, v níž před krajským soudem rozhodoval specializovaný samosoudce (§ 31 odst. 2 s. ř. s.).

[4] Podstatný přesah zájmů stěžovatele Nejvyšší správní soud vymezil již v usnesení ze dne 26. 4. 2006, č. j. 1 Azs 13/2006-39, č. 933/2006 Sb. NSS (k uplatnitelnosti zde vyslovených názorů na současnou úpravu srov. např. rozsudek NSS ze dne 10. 6. 2021, č. j. 1 As 124/2021-28). Podstatný přesah bude dán pouze v případech, kdy se kasační stížnost (1) týká právních otázek, které dosud nebyly vůbec či plně řešeny v judikatuře Nejvyššího správního soudu anebo (2) právních otázek řešených dosavadní judikaturou rozdílně. Kasační stížnost podstatně přesahuje zájmy stěžovatele (3) rovněž v případě potřeby učinit odklon od ustálené judikatury. Konečně bude kasační stížnost přijatelná (4) tehdy, pokud by bylo v napadeném rozhodnutí krajského soudu shledáno zásadní pochybení, které mohlo mít dopad do hmotněprávního postavení stěžovatele.

[5] Žádný z uvedených případů přijatelnosti není dán. Kasační stížnost je proto **nepřijatelná**.

[6] K otázce *hodnocení podkladů* obstaraných správním orgánem k posouzení žádosti o mezinárodní ochranu, především *informací o zemi původu žadatele*, existuje početná judikatura Nejvyššího správního soudu (srov. např. rozsudky ze dne 31. 5. 2017, č. j. 5 Azs 62/2016 - 87, a ze dne 25. 4. 2019, č. j. 5 Azs 207/2017 - 36, či ze dne 31. 1. 2020, č. j. 5 Azs 105/2018 - 46). Stěžovatel však nekonkretizoval, v čem konkrétně bylo hodnocení žalovaným obstaraných podkladů v projednávané věci selektivní nebo jinak nedostatečné, natož že by polemizoval s odůvodněním napadeného rozsudku. Kvalitu obstaraných informací o zemi původu Nejvyšší správní soud navíc shledal v projednávané věci, především ve světle rozporů ve výpovědích stěžovatele, dostatečnou již v prvním rušícím rozsudku č. j. 10 Azs 122/2023 - 23.

[7] Pokud se týče námitek *podstatnou změnou okolností*, tyto stěžovatel uvedl zcela nově až v kasační stížnosti. Skutečnosti, na kterých stěžovatel tyto námitky zakládá, přitom nastaly již v době před vydáním napadeného rozsudku. Námitky podstatnou změnou

pokračování

okolností stejně jako tvrzenou neaktuálnost podkladů žalovaného vzhledem k době jeho rozhodnutí proto stěžovatel mohl uplatnit již v řízení před krajským soudem, avšak neučinil tak. Jedná se tak o námitky podle § 104 odst. 4 s. ř. s. nepřipustné. Nadto by takové námitky nebylo možné odůvodnit stěžovatelem tvrzenými skutečnostmi, neboť v souladu s § 109 odst. 5 s. ř. s. Nejvyšší správní soud nepřihlíží ke skutečnostem uplatněným po vydání napadeného rozhodnutí krajského (městského) soudu.

[8] Procesní pravidlo stanovené v § 104 odst. 4 s. ř. s. je možné prolomit mimo jiné tehdy, pokud by jeho aplikací mělo dojít k porušení zásady *non-refoulement*, respektive k porušení mezinárodních závazků ČR vyplývajících především z čl. 2 a 3 Úmluvy o ochraně lidských práv a základních svobod (usnesení rozšířeného senátu NSS ze dne 8. 3. 2011, č. j. 7 Azs 79/2009 - 84, usnesení ze dne 29. 5. 2014, č. j. 6 Azs 22/2014 - 59, nebo rozsudek ze dne 3. 10. 2018, č. j. 6 Azs 300/2018 - 23). Stejně tak je možno přípustné kasační námitky v těchto případech zakládat na skutečnostech neuplatněných v řízení před krajským soudem a prolomit tak omezení plynoucí z § 109 odst. 5 s. ř. s. (srov. např. rozsudky NSS ze dne 29. 4. 2021, č. j. 10 Azs 414/2020 - 41, či ze dne 12. 2. 2021, č. j. 2 Azs 43/2020 - 27). Podmínkou však v tomto případě je absence dostatečných záruk, že nové skutečnosti budou dodatečně posouzeny v novém správním řízení (srov. např. rozsudky ze dne 10. 3. 2022, č. j. 10 Azs 537/2021 - 31, či ze dne 22. 4. 2022, č. j. 5 Azs 227/2020 - 52).

[9] Skutečnosti uváděné stěžovatelem však prolomení uvedených pravidel neodůvodňují. Nejvyšší správní soud se opakovaně zabýval otázkou *postavení kurdské menšiny v Turecku*, a to též s ohledem na skutečnosti nastalé po vydání rozhodnutí žalovaného. Ačkoli dlouhodobě uznává, že Kurdové v Turecku skutečně čelí významným nesnázím, ty však nedosahují bez dalšího intenzity pronásledování ve smyslu § 12 nebo hrozby vážné újmy ve smyslu § 14a odst. 2 zákona o azylu (srov. např. usnesení ze dne 18. 1. 2023, č. j. 10 Azs 246/2022-37). Azylově relevantní mohou být typicky až opodstatněné obavy politicky aktivních členů kurdské menšiny či účastníků pokusu o převrat z roku 2016 (srov. např. usnesení ze dne 14. 12. 2022, č. j. 2 Azs 48/2022-35 a judikaturu tam citovanou, rozsudek ze dne 27. 10. 2020, č. j. 10 Azs 235/2020-35, ze dne 26. 2. 2020, č. j. 10 Azs 278/2019-57, usnesení ze dne 16. 2. 2023, č. j. 7 Azs 314/2022-34, ze dne 15. 12. 2022, č. j. 2 Azs 149/2022-42, a judikaturu tam citovanou, ze dne 21. 6. 2018, č. j. 1 Azs 177/2018-28, či ze dne 29. 9. 2022, č. j. 1 Azs 180/2022-3).

[10] Nárok na udělení doplňkové ochrany podle § 14a zákona o azylu poté nezakládá samotná *přírodní katastrofa* v podobě zemětřesení, obzvláště pokud již od této události uplynul více než rok. Nelze vyloučit, že následky přírodní katastrofy budou představovat případ hodný zvláštního zřetele, pro který správní orgán může udělit národní humanitární azyl (srov. např. rozsudky ze dne 11. 3. 2004, č. j. 2 Azs 8/2004 - 55, či ze dne 18. 1. 2021, č. j. 5 Azs 311/2020 - 29). Taková možnost však prolomení § 104 odst. 4 a § 109 odst. 5 s. ř. s. ve světle výše uvedeného neodůvodňuje, důvody pro udělení humanitárního azylu se nadto správní orgán může zabývat na základě případné další žádosti o udělení mezinárodní ochrany odůvodněné změnou okolností. K povaze národního humanitárního azylu NSS připomíná, že na jeho udělení není právní nárok a rozhodnutí o něm podléhá správnímu uvážení (srov. např. rozsudky NSS ze dne 22. 1. 2004, č. j. 5 Azs 47/2003 - 48, ze dne 7. 6. 2006, č. j. 3 Azs 79/2005 - 61, či ze dne 1. 6. 2017, č. j. 9 Azs 14/2017 - 30).

[11] Kasační stížnost stěžovatele se tudíž týká otázek, k nimž existuje judikatura NSS. Soud tuto judikaturu neshledává rozpornou, rovněž necítí potřebu se od ní odchýlit. Nedospěl ani k závěru, že by krajský soud uvedenou judikaturu nerespektoval nebo při posouzení věci jinak zásadním způsobem pochybil, což by mohlo negativně zasáhnout do hmotněprávního postavení stěžovatele.

[12] Z uvedených důvodů proto Nejvyšší správní soud kasační stížnost odmítl jako nepřijatelnou podle § 104a odst. 1 s. ř. s.

[13] Nejvyšší správní soud samostatně nerozhodoval o návrhu stěžovatele na ustanovení zástupce z řad advokátů, který byl součástí kasační stížnosti ze dne 7. 1. 2024. Stěžovatel se v průběhu řízení o kasační stížnosti nechal zastoupit jím zvoleným advokátem, což tento doložil plnou mocí ze dne 8. 1. 2024, kterou předložil spolu s doplněním kasační stížnosti. Předpokladem ustanovení zástupce podle § 35 odst. 10 s. ř. s. ovšem je, že navrhovatel zástupce nemá (srov. rozsudek NSS ze dne 1. 4. 2014, č. j. 2 Afs 104/2013 - 43). Původní návrh stěžovatele se tak stal jeho vlastními dalšími procesními kroky bezpředmětným.

[14] O náhradě nákladů řízení bylo rozhodnuto podle § 60 odst. 1 věty první s. ř. s. ve spojení s § 120 s. ř. s. (srov. usnesení rozšířeného senátu ze dne 25. 3. 2021, č. j. 8 As 287/2020 - 33, č. 4170/2021 Sb. NSS či usnesení ze dne 16. 6. 2021, č. j. 9 As 83/2021 - 28). Stěžovatel v řízení úspěch neměl. Nemá právo na náhradu nákladů řízení. Žalovanému, který by jinak měl právo na náhradu nákladů řízení, žádné náklady v řízení o kasační stížnosti nad rámec běžné úřední činnosti nevznikly. Žádný z účastníků proto nemá právo na náhradu nákladů řízení.

P o u č e n í: Proti tomuto usnesení **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 11. dubna 2024

Michal Bobek
předseda senátu